

OPONENTSKÝ POSUDOK

na habilitačnú prácu

PaedDr. Márie Lalinskej, PhD.

Meranie čítania s porozumením v druhom cudzom jazyku ako súčasť prípravy Intervenčného programu pre francúzsky jazyk

Problematika čitateľskej gramotnosti rovnako v materinskom ako i cudzom jazyku patrí k často diskutovaným otázkam v odbornej i laickej verejnosti, nakoľko výsledky medzinárodných meraní v slovenských školách nesvedčia o tom, že slovenskí žiaci by mali zručnosť čítania s porozumením uspokojivo zvládnuť. Predložená habilitačná práca prezentuje teda veľmi aktuálnu a zaujímavú problematiku, založenú na mnohých už realizovaných, ale aj aktuálne prebiehajúcich výskumoch autorky práce.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že PhDr. Mária Lalinská, PhD. nie je v tejto oblasti nováčikom. Problematike merania výsledkov cudzojazyčného vzdelávania sa venuje dlhodobo a v tejto oblasti sa už etablovala ako skúsený a uznávaný odborník, o čom svedčia aj jej početné knižné, zborníkové i časopisecké publikácie. V ostatnom období svoj záujem zúžila na problematiku cudzojazyčného čítania s porozumením, merania jeho výsledkov a podpory rozvoja čitateľskej gramotnosti.

Je obdivuhodné, koľko úsilia a energie venovala autorka práce skúmaniu problematiky výsledkov cudzojazyčného vzdelávania a s akou trpezlivosťou a precíznosťou spracováva a opisuje výsledky testových meraní. Skúmanú problematiku pozná detailne nielen na teoretickej úrovni, ale svoje poznatky a presvedčenia sa snaží dokumentovať tiež výsledkami svojich výskumov, ktoré dlhodobo realizovala v reálnom školskom prostredí.

Svoju habilitačnú prácu *Meranie čítania s porozumením v druhom cudzom jazyku ako súčasť prípravy Intervenčného programu pre francúzsky jazyk* v rozsahu 154 strán rozčlenila do štyroch kapitol a jej súčasťou je aj *Úvod, Záver a odporúčania pre prax, Literatúra* a 12 príloh (76 strán). Práca je napísaná v slovenskom jazyku na veľmi dobrej odbornej i štylistickej úrovni. Má logickú štruktúru a technicky je prehľadne a bezchybne spracovaná.

Vo svojej podstate je možné ju rozdeliť do dvoch vyvážených častí - teoretickej a výskumnej, z ktorých každá pozostáva z dvoch kapitol. V prvej kapitole teoretickej časti práce sa autorka venuje problematike čítania s porozumením v cudzojazyčnej edukácii. Poukazuje v nej na doteraz zrealizované výskumy v tejto oblasti či už na Slovensku alebo v zahraničí, pričom sa odvoláva na relevantné zdroje informácií a celkovo je vidieť, že o tejto problematike má veľmi dobré poznatky a dobre sa v nej orientuje. Urobila tiež stručný historický exkurz do postavenia

zručnosti čítania s porozumením v rôznych metódach cudzojazyčnej výučby a zamerala sa aj na opis rôznych prístupov k čítaniu s porozumením a typológiu textov, ktoré sa na rozvoj tejto zručnosti v školskom prostredí používajú.

Druhú kapitolu následne zamerala na charakteristiku nástrojov merania čítania s porozumením v druhom jazyku, pričom poukázala na princípy tvorby týchto nástrojov a na dôležitosť vytvorenia konštruktu a špecifikácie nástroja merania pred tým, ako je samotný nástroj vytvorený. V tejto kapitole sa zaoberala tiež výberom textom, tvorbou testových položiek a koncipovaním testu ako celku.

V tretej kapitole, ktorú už môžeme zaradiť do výskumnej časti habilitačnej práce, podrobne popisuje, hodnotí a komparuje testy, ktoré boli použité na testovanie čítania s porozumením vo francúzskom a nemeckom jazyku (ako druhom cudzom jazyku). Uvádza ich podrobnú, štatisticky spracovanú, položkovú analýzu. Výsledky analýzy fundovane komentuje a interpretuje z hľadiska faktorov a prediktorov vplývajúcich na rozvoj čítania s porozumením. Tento prístup autorky k spracovaniu údajov z testov vyplýva zo skutočnosti, že prezentované testy a ich výsledky slúžili ako podklad k vypracovaniu intervenčného programu pre čítanie s porozumením v materinskom jazyku a v cudzích jazykoch, čo je jedným z cieľov aktuálneho projektu APVV-17-0071, v ktorom je autorka práce zástupkyňou vedúceho riešiteľa.

Posledná, štvrtá, kapitola práce je, logicky, venovaná náčrtu intervenčného programu čítania s porozumením vo francúzskom jazyku (úroveň A2). Autorka práce v tejto kapitole prezentuje cieľ a rámcovú štruktúru pripravovaného intervenčného programu a zaoberá sa problematikou výberu textov pre tento program. Výberovo uvádza aj niekoľko modelových intervenčných jednotiek pre francúzsky jazyk - ich štruktúru a obsahovú náplň (texty i zadania pre žiakov). Ako doplnok k tejto časti práce slúžia prílohy, v ktorých sú uvedené banky úloh pre prácu s rôznymi typmi textov, pracovné listy k literárnym textom a k niekoľkým metodickým listom (4, 5 a 6), ktoré spracovala sama autorka práce.

V prístupe k spracovaniu habilitačnej práce je celkovo vidieť autorkino zanieťenie pre predmetnú problematiku. Habilitantka v práci preukázala výbornú a erudovanú orientáciu a prehľad v predmetnej problematike. Získané výskumné údaje relevantne spracovala, analyzovala, interpretovala a prakticky zmysluplne aplikovala v navrhovanom intervenčnom programe.

Predložená habilitačná práca *Meranie čítania s porozumením v druhom cudzom jazyku ako súčasť prípravy Intervenčného programu pre francúzsky jazyk* plne spĺňa požiadavky kladené na tento typ prác. Na základe jej posúdenia navrhujem, aby bola súčasťou habilitačného konania **PaedDr. Márie Lalinskej, PhD.** a súhlasím, aby po úspešnom habilitačnom konaní bol habilitantke udelený vedecko-pedagogický titul „**docent**“ (Doc.) v odbore habilitačného konania a inauguračného konania cudzie jazyky a kultúry.